

STUDIEHANDLEDNING

Baskurs i handledning och lärande

Allmänläkarkurser i samarbete med Utbildningsenhet FoUU, ST-kansliet, Sahlgrenska Universitetssjukhuset, Sahlgrenska akademien, Läkarprogrammet och Västra Götalandsregionen

Innehållsförteckning

Kursplan ST-kursen Baskurs i handledning och lärande	3
Målgrupp	3
Övergripande syfte	3
Lärandemål.....	3
Kunskap och förståelse.....	3
Färdighet och förmåga	3
Värderingsförmåga och förhållningssätt	3
Beskrivning av innehåll.....	4
Dag 1	4
Dag 2	4
Dag 3 Praktikuppgift	4
Dag 4	4
Arbetsformer	4
Instruktion praktikuppgift	5
Examination	6
För godkänd kurs krävs	6
Bedömning av praktikuppgiften.....	6
Kursledning	7
Litteraturlista	8

Kursplan ST-kursen Baskurs i handledning och lärande

Målgrupp

Kursen riktar sig till ST-läkare inom allmänmedicin i tidig fas av sin utbildning samt läkare med utbildningsansvar vid studentaktiva enheter i Västra Götalandsregionen och Halland.

Övergripande syfte

Kursens övergripande syfte är att kursdeltagaren utvecklar grundläggande pedagogisk kompetens att handleda och utbilda såväl läkarstudenter som medarbetare: AT-läkare, yngre kollegor, medlemmar i vårdteamet.

Lärandemål

Efter avslutad kurs förväntas kursdeltagaren:

Kunskap och förståelse

- Kunna redogöra för förkunskaper och lärandemål för de studenter och medarbetare läkaren möter, handleder och undervisar på sin arbetsplats
- Kunna beskriva betydelsen av progression från enklare till mer sammansatta kompetenser i studenters och medarbetares lärande
- Ha kännedom om begreppen formativ/summativ bedömning, erfarenhetsbaserat lärande, EPA och konstruktiv länkning.
- Ha kännedom om relevant medicinsk-pedagogisk teori och litteratur

Färdighet och förmåga

- Kunna tillämpa konstruktiv länkning i egen instruktion och handledning genom att utgå från de studerandes lärandemål, använda lärostödande aktiviteter som tydligt länkar målen till examination/bedömning
- Kunna undersöka och reflektera över sin egen och andras handledning och undervisning
- Kunna ge konstruktiv återkoppling (feedback) till studenter och medarbetare

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- Kunna identifiera styrkor och svagheter i den egna handledningskompetensen med stöd i pedagogisk teori samt formulera en handlingsplan för vidareutveckling av sin handledning
- Kunna väga in både den studerandes och handledarens perspektiv i diskussioner kring vanligt förekommande handledningssituationer
- Kunna reflektera över förutsättningar för det kontinuerliga lärandet och handledningen på arbetsplatsen samt föreslå förbättringsåtgärder

Beskrivning av innehåll

Dag 1

Mina egna erfarenheter av handledning. Orientering i läkarprogrammet. Pedagogiska begrepp såsom exempelvis konstruktiv länkning mellan mål, aktiviteter och bedömning. Examination och bedömning. EPA- entrusted professional activities. Feedback. Förbereda övning till dag 2.

Dag 2

Övning: Att ge och ta emot handledning i grupp. Metoder och verktyg för handledning av olika förmågor och i olika format. Utmaningar i handledningen. Situationsanpassat handledarskap. Förbereda praktikuppgift.

Dag 3 Praktikuppgift

Observation av en kollegas handledningsmoment samt genomförande av ett eget handledningsmoment som kollegan observerar. Med hjälp av erfarenhetsbaserat lärande och handledning från en kollega genomföra en kort dokumentation och reflektion. Skicka in examinationsuppgift.

Dag 4

Muntlig individuell presentation av praktikuppgiften i smågrupper. Handledning under längre tid. OMP- En-minutsmodellen. Förbättringsförslag för handledning och lärande på respektive arbetsplats diskuteras.

Arbetsformer

Katedrala moment för genomgång av centrala begrepp och för att introducera övningar i par eller mindre grupp. I praktikuppgiften parvis arbete med erfarenhetsbaserat lärande och kollegial handledning. Individuell skriftlig dokumentation och reflektion. Muntlig presentation i liten grupp med stöd av skriftlig dokumentation.

Instruktion praktikuppgift

Ni kommer att delas in i par om 2 personer. Tillsammans ska ni parvis genomföra en praktikdag på era bägge vårdcentraler. I denna praktikuppgift kommer du under halva dagen att besöka din par-kollegas arbetsplats och observera när denne handleder och din par-kollega kommer att göra samma sak på din arbetsplats under den andra halvan av dagen.

För att kunna genomföra praktikuppgiften behöver du ha en läkarstudent eller utbildningsläkare (AT-läkare, vik. läkare inför AT/ST) på plats på vårdcentralen den här dagen som du kan öva din handledning på. Vi rekommenderar om möjligt att du har en läkarstudent då det brukar vara mest givande.

Identifiera ett lämpligt och tillgängligt handledningsmoment som går att genomföra på praktikdagen. Handledningsmomentet bör vara lätt att planera och möjligt att avgränsa (ex. ett patientbesök/samtal eller undersökning). Kom överens med par-kollegan om tid för besök på respektive arbetsplats (byt datum om det fungerar bättre för er båda). Planera in tid för själva handledningsmomentet, för genomgång och feedback från din kurskollega efteråt samt för reflektion och dokumentation. Fundera gärna på vad du vill utveckla i din egen handledning av studenter och medarbetare.

Redovisa praktikuppgiften genom att fylla i PowerPointmallen (Redovisning praktikuppgift Baskurs i handledning och lärande) där följande rubriker/frågor skall besvaras:

A. Utgångspunkt och beskrivning av handledningsmomentet

Ange ditt valda lärandemål för studenter/medarbetare. Använd formulering i kursplan/målbeskrivning.

Beskriv kortfattat ditt eget handledningsmoment som är kopplat till lärandemålen ovan.

Avgränsa två frågeställningar till din kollega som ska observera din handledning.

En fråga till kollegan om hur du handleder och en fråga om hur studenterna reagerar.

B. Examination och bedömning

Hur examineras och/eller bedöms de lärandemål som var aktuella i ditt handledningsmoment? Ge dina kommentarer på detta.

Beskriv hur den konstruktiva länken (sammankopplingen av mål, aktiviteter och bedömning) kan bli tydligare för ditt moment.

C. Min omedelbara och konkreta upplevelse av handledningsmomentet

Hur kändes det att handleda studenterna/medarbetaren?

Hur kändes det att bli handledd av en kollega?

D. Kollegans observationer och mina reflektioner

Vad såg min kollega: hur gjorde jag som handledare?

Vad såg min kollega: hur bidrog studenterna, hur reagerade de?

Mina reflektioner

-
- E. **Upplevelser och reflektioner anknyts till medicinsk-pedagogisk litteratur.**
Nämn tre lärdomar som du särskilt noterat i undersökningen av din egen handledning.
Anknyt till tre referenser i medicinsk pedagogik, tre olika källor.
Beskriv dina slutsatser hittills
- F. **Tillämpning av mina slutsatser i nya situationer.**
Vad vill du pröva att göra nästa gång?

Ladda upp din presentation på Lärportalen i ".pptx"-format. Se kursöversikt angående tidpunkt. I god tid innan sista kursdagen får du återkoppling på praktikuppgiften med möjlighet att komplettera vid behov. På sista kursdagen skall du presentera dina bilder muntligt för dina kollegor.

Examination

Bedömning och kriterier för godkänt.

För godkänd kurs krävs

- Deltagande i samtliga kursmoment under kursdagarna
- Genomförd, inskickad och godkänd praktikuppgift (Enligt PowerPointmall)

Bedömning av praktikuppgiften

- Har kursdeltagaren på ett adekvat sätt besvarat punkterna A-F i mallen?
- Utgår uppgiften från ett lärandemål i en kursplan/målbeskrivning?
- Besvaras de två frågorna, som ställts till den besökande kurskollegan?
- Finns anknytning till tre olika källor, [1],[2],[3] i kursens litteratur med referenser på sedvanligt sätt, författarnamnet först?
- Finns ett resonemang om konstruktiv länkning mellan mål-aktiviteter-
bedömning/examination?

Kursledning

Gustav Ceicer

Specialist i allmänmedicin

Kursledare/styrgrupp, Allmänläkarkurser

gustav.ceicer@vgregion.se

Emily Söderstrand

Specialist i allmänmedicin

emily.soderstrand@brackediakoni.se

Kristofer Bjerså

ST-läkare i allmänmedicin, MD PhD, Associate Professor

kristofer.bjersa@vgregion.se

Litteraturlista

- Utbildningsplan, Läkarprogrammet 330 hp
https://studentportal.gu.se/digitalAssets/1710/1710567_utbildningsplan-m21--k-rev-180620.pdf
- Kursplan och studiehandledning för aktuell studentkurs/utbildning. Göteborgs universitets lärplattform (Canvas).
- Aspegren K, Danielsen N, Edgren G. Medicinsk pedagogik. Lund: Studentlitteratur, 2012. Kap 2.2. Konstruktiv länkning, Kap 3, Lärande. Utdrag 18 sid, pdf.
- Ramani S , Krackov S K (2012) Twelve tips for giving feedback effectively in the clinical environment, Medical Teacher 2012; 34:10, 787-791
<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.3109/0142159X.2012.684916>
- Rosengren B, Hellman, Möller R, Hellman J, Jood K et al. EPA- en modell för att träna och bedöma dagligt läkarjobb. Läkartidningen 19-20, 2019
<https://www.lakartidningen.se/Klinik-och-vetenskap/Temaartikel/2019/05/EPA--en-modell--for-att-trana-och-bedoma-dagligt-lakarjobb/>
- Patientcentrerad konsultation Steg 2. Lärstödande hjälpmedel för medsittning och feedback. Studentens mall
https://gul.gu.se/public/pp/public_noticeboard_attachment/fetch?messageId=1182238&fileId=26206833.
- Professionell utveckling. Material från läkarprogrammet i Göteborg. Göteborgs universitets lärplattform.
<https://studentportal.gu.se/minastudier/lakarprogrammet/professionell-utveckling-?skipSSOCheck=true>
- Möller R, Hultin M. Att examinera blivande kollegor: Vi behöver en bedömningskultur. Läkartidningen 19-20, 2019.
<https://www.lakartidningen.se/Klinik-och-vetenskap/Temaartikel/2019/01/Att-examinera-blivande-kollegor-Vi-behover-en-bedomningskultur/>
- Ramani S, Leinster S. AMEE Guide no. 34: Teaching in the clinical environment, Medical Teacher 2008; 30:4, 347-364
- Andersson S-O, Björkegren K, Foldevi M et al. Professionell utveckling inom läkaryrket. Kapitel 1. Stockholm: Liber 2012.
<http://www.smakprov.se/smakprov.php?l=liber&isbn=9789147099672>
- Ågård A, Lynöe N, Nilstun T, Sallin K. Studenter behöver få träna etik under klinisk praktik Läkartidningen 2009;106:3503-6
http://www.lakartidningen.se/store/articlepdf/1/13442/LKT0952s3503_3506.pdf